

ЄВРЕЙСЬКІ ДНІ У РАТУШІ

СПІЛЬНА СПАДЩИНА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

УСІ ЗАХОДИ ВІДБУВАТИМУТЬСЯ У РЕСТОРАНІ «РАТУША» (ПЛОЩА РИНОК, 1). ВХІД – ВІЛЬНИЙ

giz
Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Львівська
міська
рада

Під патронатом
ПОЧЕШНОГО КОНСУЛЬСТВА
ДЕРЖАВИ ІЗРАЇЛЬ У ЛЬВОВІ

28 липня – 10 серпня 2015 року
ресторан «Ратуша» (площа Ринок, 1)

Серія освітніх подій та дискусій «Єврейські дні у Ратуші» запрошує до обговорення вибраних тем та питань, які стосуються історії та культури євреїв у Східній та Центральній Європі, а також ширше того, як ми розуміємо спадщину, історію міста та діалог у суспільстві. Розмови та лекції торкнуться питань про те, кому належить спадщина і хто несе відповідальність за її збереження? Чи є історія окремої спільноти важливою для розуміння історії цілого міста? Чому уявлення про єврейську історію в Україні часто базується на міфах та які вигадки про минуле є поширеними саме у Львові? І на завершення, що це означає для формування сучасного відкритого суспільства в Україні?

Ця серія подій пов'язана з ініціативою «Простір Синагог: єврейська історія, спільна спадщина та відповідальність», який стартував у нашому місті 15 липня виставкою американського фотографа Джейсона Франциско «Золота Роза». «Простір Синагог» - це ініціатива, спрямована на вшанування історії євреїв у Львові, усвідомлення трагедії Голокосту, спільного минулого та спадщини, творення нових меморіально-освітніх просторів у місті. Першим етапом втілення проекту є консервація вцілілих залишків синагоги «Золота Роза», ознакування місця Бейт Гамідрашу (навчального дому), що знаходився поруч, та створення меморіальної інсталяції «Увіковічнення». Осмислення цих місць є частиною ширшого суспільного діалогу – і з минулим, і між сучасниками.

Усі заходи програми відбуваються у ресторані «Ратуша» (площа Ринок, 1), окрім тих, місця проведення яких зазначено окремо. Вхід – вільний.

28.07 о 19:00

Розмова «Чиєсь чи спільне: кому належить спадщина?»

Дослідники єврейської історії з Нью-Йорка проф. Наталія Алексюн, проф. Давид Фішман та Вроцлава др. Йоанна Лісек відкриють «Єврейські дні у Ратуші» бесідою про те, кому належить спадщина. Чи є історія окремої спільноти важливою для розуміння історії цілого міста? Хто несе відповідальність за збереження — лише прямі нащадки чи абсолютно усі громадяни міста? У який спосіб забута чи незабута історія нашого «вчора» впливає на стан нашого «сьогодні»? Особлива увага буде звернена на приклади трьох міст: Вроцлава, Варшави та Вільнюса.

Участь у дискусії братимуть: проф. **Наталія Алексюн** (Коледж Туро Вищої школи єврейських студій, Нью-Йорк), проф. **Давид Фішман** (Єврейська теологічна семінарія), доктор **Йоанна Лісек** (Єврейські студії Вроцлавського університету). Модеруватиме **Ірина Магдиш** (управління культури Львівської міської ради).

29.07 о 18:30

Лекція Йоханана Петровського Штерна «Міфи і поза міфами: євреї в Україні»

Традиційний український стереотип щодо євреїв та єврейської історії в Україні переважно базується на міфах, а не на розумінні складних єврейсько-українських стосунків. Чи орендували євреї християнські церкви? Чи споювали вони українське селянство? Чи були євреї підлабузниками шляхти і прихильниками комунізму? І водночас чи були вони проімперсько налаштованими україножерами? У ході цієї лекції ми розглянемо відповіді на ці та інші болючі питання.

Йоханан Петровський-Штерн - професор єврейських студій Північно-західного (Northwestern) університету в Чикаго. Викладав у різних навчальних закладах, включаючи НаУКМА, Єрусалимський університет і Гарвард. Автор більше сотні наукових статей, шести книжок. Викладач літньої школи з єврейської історії Центру міської історії.

30.07 о 18:30

Лекція Наталії Алексюн «"Проїдися зі мною..." Майєр Балабан та історія єврейського кварталу у Львові»

Лекція про уродженця Львова Майєра Балабана (1877-1942), який був засновником модерної польської єврейської історіографії. У 1904 році Майєр Балабан захистив докторську дисертацію про життя євреїв у Львові в XVI-XVII століттях і продовжував активно публікувати власні праці з історії єврейських організацій та общин в Галичині. Крім цього, він докладно вивчав історію істориків у Львові до і після Першої світової війни. Протягом цієї лекції ми поговоримо про його життя у контексті локальної історії євреїв у Львові зокрема та на Галичині загалом.

Наталія Алексюн - професор модерної єврейської історії Вищої школи єврейських студій Коледжу Туро (Нью-Йорк), також працювала в Інституті історії Польської академії наук. Викладачка літньої школи з єврейської історії Центру міської історії.

31.07 о 18:30

Дискусія «Львів мультикультурний: уявний, бажаний, проблемний»

Львів, у якому ще півстоліття тому мешкало більше 100 000 євреїв, до сьогодні кардинально змінив своє етнічне та культурне обличчя. Знищуючи людей та спільноти, окупаційні режими на спорожнілому місці культивували стереотипи та міфи щодо різних «незручних» груп. Серед них — єврейське населення Львова. Які упередження та відверті вигадки поширені у місті, де у промоційному мотто є слово відкритість? Хто несе за них відповідальність? У який спосіб їх можна подолати?

Учасники дискусії: літературознавець **Ірина Старовойт** (ЛНУ ім. Івана Франка), історик **Роман Голик** (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), соціолог **Анна Сусак-Чеботарьова** (Центр міської історії) та журналіст **Віталій Портніков**. Модеруватиме – культуролог **Зоряна Рибчинська** (ЛНУ ім. Івана Франка).

04.08 о 18:30

Лекція Джейсона Франциско «Боротьба з пам'яттю: фотографії євреїв Східної Європи, 1997-2015»

Яке місце в українському суспільстві сьогодні займає єврейська спільнота? З яких міфів їй вдалося виборсатися, а які - досі встановлюють рамки українсько-єврейських стосунків? Як спробувати розуміти єврейську історію через сучасних представників цієї нації? На світлинах американського фотографа та дослідника східноєвропейського єврейства Джейсона Франциско — відповіді на ці та інші питання.

Джейсон Франциско – фотограф, критик, куратор, професор візуальних студій університету Еймори (Атланта) та Стенфордського університету (Пало Альто) у США.

05.08 о 18:30

Презентація «Яких меморіалів (не) потребує місто? Виклики та питання для проекту “Простір Синагог”»

Презентація проекту «Простір Синагог: єврейська історія, спільна спадщина та відповідальність» як проекту спрямованого на вшанування єврейської історії, усвідомлення трагедії Голокосту, збереження спільної спадщини та переосмислення чим є меморіально-освітні простори, та творення нового підходу до таких просторів у Львові. Проект буде презентований з різних перспектив: архітектурної, пам'яткоохоронної, ландшафтно-меморіальної, історії та спадщини євреїв у Львові та єврейських організацій та спільнот у Львові та світі.

Участь у презентації та обговоренні проекту візьмуть: архітектор **Іріс Гляйхманн** (Німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ), **Лілія Онищенко** (управління охорони історичного середовища ЛМР), історик **Софія Дяк** (Центр міської історії), архітектор **Юрій Столяров** (Національна Спілка Архітекторів України), **Адель Діанова** (Всеукраїнський єврейський благодійний фонд «Хесед Ар'є»), професор **Джейсон Франциско** (Стенфордський університет, Пало Альто). Модеруватиме **Анна Сусак-Чеботарьова** (Центр міської історії).

Місця єврейської історії у Львові: Представлення проектів учасників літньої школи «Єврейська історія, багатоетнічне минуле, спільна спадщина»

Основне завдання проектів є пошук шляхів привертання уваги до спільнот і людей, які жили в місті до Другої світової війни і Голокосту. Над концепціями та реалізацією працювали учасники літньої школи, які приїхали до Львова з різних міст України, Білорусі, Росії, Польщі разом з фотографом та професором візуальних студій **Джейсоном Франциско** (Стенфордський університет), соціологом **Анною Сусак-Чеботарьовою** та виставковим куратором **Андрієм Лініком** (Центр міської історії). Представлення проектів відбудеться у трьох місцях за таким розкладом:

06.08 о 16:00 р-н Краківського ринку
інсталяція «Умовні знаки/Mapping points»

07.08 о 13:00 пл. Коліївщини
«Послання з минулого, урок на майбутнє»

07.08 о 17:00 пл.Св.Теодора
вечір «У сусідів»

10.08 о 18:30

Розмова «Поруч і разом: етнічне, політичне і людське в сучасному українському суспільстві»

Шимон Редліх описав Бережани, як місце де мешканці – поляки, євреї, українці – живуть разом та окремо. Край такому співіснуванню принесла Друга світова війна, Голокост та депортації. В Україні, місці де 20 століття принесло один з найбільш кривавих досвідів війни та реалізації радикальних ідеологій, сьогодні ми стоїмо перед багатьма викликами, ставимо та шукаємо відповіді на питання: Як будувати відкритість не лише в очікуванні лояльності? Як мислення по-іншому не лише може, але і має бути частиною динамічного суспільства та культури? Як визначати межі спільноти і чи вони потрібні? Чи Україна є державою для усіх своїх громадян? І як ми окреслюємо поняття «українець» у 21 столітті? Модеруватиме журналіст **Володимир Беглов**.

Мирослав Маринович — дисидент, правозахисник, публіцист. Віце-ректор Українського Католицького Університету. Співзасновник Української Гельсінської спілки. Екс-президент Українського ПЕН-клубу.

Йозеф Зісельс — дисидент, громадський діяч. Голова Асоціації єврейських організацій та общин України. Віце-президент Конгресу національних общин України.